

Feltarbeid Trondheim kommune

Høsten 23

MoST Fagseminar 14.12.23

Marius Vigen, Stipendiat i sosiologi,
MoST

NTNU Institutt for sosiologi og
statsvitenskap

Kort om prosjektet mitt

- **Interessert i det sosiale livet i byen**
 - både gjennom (1) *opplevelsene* til de som bor, reiser og jobber der,
 - og (2) prosessen knyttet til hvordan den sosiale byen planlegges og forhandles mellom politikk, offentlig administrasjon og privat utbygging
- **Sosial infrastruktur**
 - De fysiske stedene og organisasjonene som former måten vi samhandler på → sosial kapital
- *Hvordan planlegges egentlig denne byen?*

Sosiologien om by og byutvikling

Bylivet som menneskelig erfaring og virkelighet

- «places bring people together in bodily co-presence – but then what?»
- To argumenter: 'engagement' eller 'estrangement' (Sennet, 1990)
 - Mangfold, kommunikasjon, integrasjon, kreativitet og toleranse
 - Ensomhet, individualisme, fremmedgjøring, og tapte nabolagsfellesskap
- Hvilke forestilte bilder lager vi av «byen vår»? (Strauss, 1961)
 - Veier? Torg? Parker? Bygninger? Mennesker?
 - Urbaniseringsprosesser, personliggjorte byer, spesialisering og konkurranse

Strukturer påvirker aktørene...

- Manglende mobilitet skaper negative by- og bydelsopplevelser
- Fysisk utforming som avvisende for interaksjon: åpne førsteetasjer?

... men også motsatt → «folk trekker folk», muligheter for deltakelse bidrar til samhandling + tilhørighet, eierskap og lokalt engasjement

Etnografi som kvalitativ forskningsmetode

Etnografi: Ethnos (people, nation) & graph (write)

- Forskningsmetoder hvor *deltakelse* står sentralt
- **Å delta i folks daglige liv:** over en viss tidsperiode, se hva som skjer, høre hva som blir sagt, stille spørsmål → bygger på en bred forståelse av hva som kan være *data* i prosjektet mitt
- Etnografi som *deltakende observasjon*: Å studerer hvordan fenomener i verden virker i sine naturlige situasjoner
- «Hvordan planlegges egentlig denne byen?»: Etnografi har stort potensiale i organisasjonsstudier → selve arbeidet som skjer er av interesse

Har gjennomført et 6 uker langt etnografisk feltarbeid i Trondheim kommune

- Kombinasjon av deltakende observasjon og dybdeintervjuer

Enhet for næring og samfunnsutvikling

Nyopprettet enhet 1.aug 2023

- Under NMS-området (fra 2021): Et ønske om større trykk på samferdsel og næring → tiltak og virkemidler på tvers
- Næring tidligere en del av stab: forventning om at næring skal være likestilt med byplan/samferdsel for uklar og perifer
- Tydeligere organisatorisk innramming + en tydeligere representant for næringsperspektivene → inn i ulike typer områdeutvikling som skjer i kommunen
- «Næring har falt mellom flere stoler»

Kommunen som *tilrettelegger og samarbeidspartner*

Campusprosjektet

- Lederforum Campus og Innovasjonsdistriktet

“Teknologihovedstaden” → “Kunnskapsaksen”

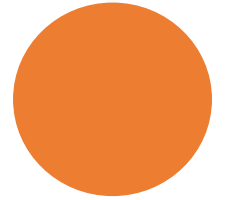
Næringsprogrammet for Nyhavna

Innovasjonsdistrikt Elgeseter

Trondheim Tech Port

Kommuneplanens samfunnsdel: Trondheimpløftet 20-32

- Byen og kommunens overordnede, strategiske og samordnede plan for samfunnsutvikling

Byplankontoret

Ansvar for planlegging og utvikling av byens fysiske omgivelser.

- gjennom overordnede strategier for byutvikling, areal- og transportplanlegging, og mer avgrensede reguleringsplaner.

Kommunen som *planmyndighet* og *saksbehandler*

- Forankret i Plan- og bygningsloven som samordningslov → avveing av ulike sektorinteresser i saksbehandling
- Ny områdeplan for Tempe/Sorgenfri
- Arbeid med ny KPA (kommuneplanens arealdel)
 - “Rett virksomhet på rett sted” og sikre nok areal til næring?
- Sosiale møteplasser: Feks NAE-plass foran Lerkendal stadion
- Eksterne møter med private utbyggere

Enhet for Mobilitet og Samferdsel (MOS)

NMS-området

- Før en del av byplan → Omorganisering som følge av styrking av TK samferdsel
- Kommunen som grunneier og *utbygger*
- Ny samferdselsplan
 - Overordnet samferdselsplanlegging
 - Grensegangen mellom areal og samferdsel?
- Elgeseter gt./H7
- Studentersamfundet
- Politiske vedtak om sykkelveier
- Mobilitetsforum Nyhavna

Foreløpige funn og resultater

Hvordan forstår og opprettholder by- og mobilitetsplanleggere sin egen rolle i komplekse byutviklingsprosesser?

- Kommunen som:
 - Tilrettelegger og samarbeidspartner
 - Planmyndighet og saksbehandler
 - Grunneier og utbygger
- De tre enhetene opplever alle sitt arbeid som mest overordnet i byplanleggingen
- Byplankontorets «enighetsmodell» og strategi om «streng forsiktighet»
- Ulike logikker og syn på hva byen består av

Eks. på interessekonflikter:

- MOS gjennomfører en politisk bestilling på å bygge ekspressykkelvei som prioriteres på bekostning av Byplans arbeid med torg/sosial møteplasser
- Elgeseter gt: Fremkommelighet for buss vs syklende/gående

Veien videre?

Interessert i det sosiale livet i byen

- både gjennom (1) *opplevelsene* til de som bor, reiser og jobber der,
- og (2) prosessen knyttet til hvordan den sosiale byen planlegges og forhandles mellom politikk, offentlig administrasjon og privat utbygging

Punkt 1: By-etnografi → Komme i kontakt med innbyggersiden i prosjektet mitt

Punkt 2: Fylkeskommunens rolle i byutviklinga

- Fylkesveier og kollektivtransport

Punkt 2.1: Private aktører i byutviklinga (og 'andre')

Induktiv åpenhet i prosjektet: Innspill og spørsmål
→ Hoppe på muligheter som oppstår (stort samordnings/samferdselsprosjekt i 2025...?)

